

Załącznik 3
do Uchwały Sejmiku
Województwa Śląskiego
Nr.....
z dnia

**OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH WARTOŚCI
DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
NA LATA 2018-2030**

Zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.) Zarząd Województwa ma obowiązek przedstawienia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wraz z projektem uchwały budżetowej. Na podstawie powyższego przepisu przygotowany został projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018–2030 (zwany dalej także WPF lub Prognozą).

Podstawą opracowania projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej są:

- wzór Prognozy ustalony Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92),
- wytyczne Ministerstwa Finansów dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego – aktualizacja październik 2017 r.,
- obowiązująca dotychczas Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego na lata 2017–2030 przyjęta Uchwałą Nr V/31/1/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 grudnia 2016 roku wraz ze zmianami wprowadzonymi w trakcie roku budżetowego,
- plan budżetu Województwa Śląskiego po zmianach za III kwartały 2017 r., przewidywane wykonanie za 2017 r. oraz sprawozdanie Rb-NDS za III kwartały 2017 r.,
- „Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego” z 2014 roku wraz ze zmianami,
- dokumenty strategiczne: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, strategie sektorowe oraz podstawowe dokumenty operacyjne, takie jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020,
- informacje dla Zarządów Województw, zawarte w piśmie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. znak: ST8.4750.12.201 – wysokość kwot części subwencji ogólnej dla Województwa Śląskiego,
- informacje Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, zawarte w piśmie z dnia 24 października 2017 r. znak: FBI.3111.248.3.2017 – o kwotach dotacji i wydatków na zadania zlecone i powierzone z zakresu administracji rządowej.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego obejmuje lata 2018–2030, co wpisuje się w okres obowiązywania inicjatywy „Kierunek Śląskie 3.0 – Programu Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego do 2030”.

Podstawowym założeniem WPF jest realne ujęcie strony dochodów, jak i wydatków Województwa Śląskiego w poszczególnych latach Prognozy.

W latach 2018–2023 prognozuje się dochody budżetu z funduszy strukturalnych perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Pozyskiwanie dochodów z budżetu Unii Europejskiej oparte zostało na stosownych dokumentach strategicznych na poziomie regionu, takich jak Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, strategię sektorowe oraz podstawowe dokumenty operacyjne, w tym Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. W projekcie Prognozy uwzględniono zmiany wprowadzone do tych dokumentów w 2017 roku.

Na podstawie „Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Śląskiego”, przewiduje się łączną alokację środków dla całego regionu w wysokości **40,9 mld złotych**. Aneks nr 1 do Kontraktu Terytorialnego podpisany w dniu 4 sierpnia 2015 roku wprowadził szczegółowy podział kwoty ponad 14 mld złotych środków Unii Europejskiej oraz środków dotacji celowych z budżetu państwa w poszczególnych latach. W 2017 roku podpisany został Aneks nr 2, który nie wprowadzał istotnych zmian do Kontraktu z punktu widzenia finansów.

Projekt Prognozy oraz budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018 przewiduje wydatki na wkład własny do projektów współfinansowanych ze środków europejskich, co pozwoli na absorpcję kolejnej transzy środków finansowych Unii Europejskiej.

Prognoza wejdzie w życie od dnia uchwalenia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 r. Równocześnie z dniem 31 grudnia 2017 r. utraci moc Uchwała Nr V/31/1/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017–2030 wraz z późniejszymi zmianami. Takie rozwiązanie pozwoli na zachowanie ciągłości prognozowania finansowego Województwa Śląskiego.

W pracach nad projektem WPF dokonano analizy procesów ekonomicznych, prognoz demograficznych i społecznych, które w trakcie roku pojawiły się zarówno w kraju jak i na świecie. Prognoza jest dokumentem spójnym tak z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa, jak i przyjętą przez Województwo Strategią Rozwoju „Śląskie 2020+”. Priorytetem przy tworzeniu projektu WPF było odniesienie się do tej Strategii, która pod względem oceny

sytuacji społeczno–gospodarczej regionu jest opracowaniem najpełniejszym. Wieloletnia Prognoza Finansowa wskazuje kierunki rozwoju Województwa Śląskiego, ma charakter wykonawczy, zawiera bowiem katalog przedsięwzięć wieloletnich planowanych do realizacji. Częścią integralną WPF jest prognoza długu, przewidująca wzrost kwoty ogółem kredytów, które stanowić będą źródło pokrycia wydatków majątkowych ponoszonych przez Województwo. Ma to bezpośrednie przełożenie zarówno na indywidualny wskaźnik zadłużenia, jak i powoduje konieczność zabezpieczania środków na obsługę zadłużenia.

W celu zachowania przesłanki realności Prognozy w objaśnieniach omówiono wszystkie podstawowe wielkości budżetowe, ze szczególnym uwzględnieniem elementów, które wpływają na indywidualny wskaźnik zadłużenia. Objaśnienia zostały sporządzone tak, by przy jednoczesnym zachowaniu szczegółowości opracowania wymaganych prawem, dokument był jasny, przejrzysty i zrozumiały.

Objaśnienia przyjętych wartości do Prognozy podzielono na dwie części, pierwsza obejmuje prognozę dochodów, a druga dotyczy przewidywanych wydatków Województwa Śląskiego, w szczególności i kolejności przyjętej w Załączniku 1 – Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2018-2030.

I. PROGNOZA DOCHODÓW

WPF obejmuje następujące kategorie dochodów Województwa Śląskiego:

- 1) dochody własne (w tym udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych),
- 2) subwencję ogólną,
- 3) dotacje celowe na zadania własne,
- 4) dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,

dokonując ich wewnętrznego podziału na dochody **bieżące i majątkowe**.

Trudno jest dokonać analizy dochodów Województwa Śląskiego bez odniesienia do założeń makroekonomicznych projektu budżetu państwa. Podyktowane jest to przede wszystkim strukturą źródeł dochodów województwa samorządowego. Nawet w przypadku dochodów własnych budżet Województwa Śląskiego zależy prawie całkowicie od budżetu państwa, a województwo nie posiada w zasadzie żadnego wpływu na wysokość swoich dochodów.

Rodzi to poważne problemy w oszacowaniu dochodów i wydatków w perspektywie wieloletniej.

W podstawowych wielkościach dochodów budżetu własnego, t.j. w dochodach z tytułu udziału województwa w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, subwencji ogólnej, a zwłaszcza dotacji celowych planowanie zależy wyłącznie od informacji przekazywanych corocznie przez administrację rządową. Dlatego w pracach nad WPF Województwa Śląskiego wzięto pod uwagę założenia jakie Rada Ministrów zawarła w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2017–2020 wraz z programem konwergencji (załącznik do uchwały nr 46 Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2017 r.), a także w opublikowanych na stronie Ministerstwa Finansów w dniu 12 października 2017 roku „Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Aktualizacja październik 2017 rok”. Przeanalizowane zostały nie tylko prognozy administracji rządowej dla budżetu państwa, ale również, by zachować i wypełnić przesłankę realności WPF, odpowiednie, liczne opracowania instytucji i ekspertów ekonomicznych niezależnych od rządu. Dochody zostały oszacowane na poziomie realnym w każdym roku.

W 2018 roku Województwo Śląskie powinno przygotować się do przyjęcia kolejnej transzy środków europejskich wynoszących, zgodnie z Umową Partnerstwa (aktualizacja – grudzień 2015 r.), łącznie **3,476 mld euro** na cały okres programowania. Rok 2018 to kolejny rok efektywnego wykorzystania środków europejskich, na bazie funkcjonujących już programów operacyjnych, złożonej lub planowanej do złożenia dokumentacji aplikacyjnej.

Dochody Województwa Śląskiego oparto na źródłach, co do których istnieje realna szansa na ich pozyskanie. Odstąpiono od szacowania dochodów poprzez ich wzrost w następnych latach o ustalony sztywno wskaźnik – nie oddaje to bowiem realnych kwot możliwych do osiągnięcia jako wpływy do budżetu Województwa. Wyjątkiem są tutaj dochody własne z tytułu udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa.

Wśród prognozowanych dochodów bieżących uwzględniono w szczególności dochody z poniższych źródeł:

1. Wpływy z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

Wpływy z tytułu udziału w podatkach dochodowych mają podstawowe znaczenie w strukturze dochodów własnych Województwa Śląskiego, stanowią one w 2018 roku około 55% dochodów własnych ogółem. Z licznych analiz ekonomicznych wynika, że podstawowy wpływ na prognozowane wielkości będą mieć dwa wskaźniki – **wzrost produktu krajowego brutto** oraz **stopa bezrobocia**. Województwo Śląskie znajduje się, z punktu widzenia powyższych wskaźników, w grupie najsilniejszych gospodarczo regionów Polski. Wytwarza się tutaj 12,4% PKB, co daje drugie miejsce w kraju, po Województwie Mazowieckim. Również pod względem bezrobocia Województwo Śląskie jest regionem o wskaźniku niższym od średniej krajowej.

Oczywiście im dłuższy jest okres planowania tym trudniejsze jest przewidywanie wpływu czynników ekonomicznych czy ryzyka na wysokość dochodów.

Ministerstwo Finansów w „Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Aktualizacja październik 2017 r.” przewiduje wzrost PKB w latach 2018–2020 o 3,8%, a w roku 2021 o 3,6%. Międzynarodowy Fundusz Walutowy szacuje potencjalny poziom wzrostu gospodarczego w Polsce w 2018 roku na około 3,8%, natomiast Narodowy Bank Polski prognozuje, iż 2018 rok zakończy się wzrostem PKB państwa na poziomie 3,5%, by obniżyć się w roku 2019 do 3,3%.

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową prognozuje stopę bezrobocia w 2018 roku w wysokości 8,6%, podczas gdy projekcje rządowe wynoszą 6,4% w roku 2018. Korzystniejsze prognozy przedstawia Narodowy Bank Polski – wskaźnik bezrobocia w latach 2018–2019 powinien oscylować na poziomie około 4%. Projekt ustawy budżetowej na 2018 rok przewiduje, że stopa bezrobocia na koniec 2018 roku ma wynieść 6,4%. Województwo Śląskie, zgodnie z danymi GUS według stanu na koniec sierpnia 2017 roku wykazuje bezrobocie na poziomie 5,5%, a więc poniżej średniej krajowej wynoszącej 7%. Zmniejszająca się liczba bezrobotnych ma bezpośredni wpływ na wyższe dochody własne budżetu Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Powyższe dane pozwalają przyjąć wzrost dochodów Województwa w latach 2019–2030 z tytułu udziału w podatkach na ostrożnym 1% poziomie rocznie, w relacji do szacunku dochodów z tego tytułu na 2018 rok. Wpływ na wzrost dochodów będzie mieć również dynamika wzrostu wynagrodzeń.

W latach 2018–2030 dochody Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatkach dochodowych stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowano na poziomie realnym, możliwym do osiągnięcia według stanu wiedzy na dzień sporządzenia projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej i w oparciu o dane Ministerstwa Finansów.

2. Bieżące dochody własne z opłat, dochody jednostek budżetowych oraz dochody z innych źródeł

W dochodach bieżących wyszczególniono źródła **opłat**, z których prognozuje się wpływy z tytułu: użytkowania, użytkowania wieczystego oraz trwałego zarządu nieruchomości stanowiących zasób województwa, zwrotu kosztów upomnień od niezapłaconych w terminie należności. W kwotach zaplanowanych na lata 2018–2030 ujęto opłaty m.in. za: wyłączenie z produkcji gruntów rolnych, wydawanie zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych w krajowym transporcie drogowym osób oraz za potwierdzenie zgłoszenia przewozów w publicznym transporcie zbiorowym, wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania, wydanie certyfikatu o dokonaniu wpisu do rejestru Agencji Zatrudnienia, sprzedaż map oraz innych materiałów i informacji z zasobu geodezyjnego i kartograficznego, prowadzenie zasobu geodezyjnego i kartograficznego, korzystanie ze środowiska, zajęcie pasa drogowego oraz umieszczenie reklam i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, wydanie zaświadczenia stwierdzającego charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej w Rzeczypospolitej Polskiej oraz dochody z tytułu usług.

Wlicza się również wpływy z opłaty produktowej i depozytowej dotyczącej importerów oraz wytwórców produktów, związanej z wprowadzaniem na rynek krajowy produktów w opakowaniach.

Cechą charakterystyczną powyższych źródeł dochodów jest ich stabilność, o czym świadczy analiza historyczna wpływów. Ustawy szczególne zawierają stałe rozwiązania na podstawie których są pobierane powyższe opłaty.

Dochody związane z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych są pobierane na podstawie, ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161). Powstają one z wpłat z wydanych decyzji powiatu ustalających opłaty roczne i jednorazowe z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji. W decyzjach tych określona jest wysokość opłat, jakie dany podmiot ma uiścić na rzecz województwa za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej. Wysokość dochodów z tego tytułu zależy od ilości decyzji, a te z kolei zależą od ilości składanych wniosków do powiatu.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.) – zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu wydaje Marszałek Województwa. Za zezwolenia, wydawane raz na dwa lata, pobierana jest opłata stanowiąca dochód budżetu województwa. Na 2018 rok planuje się 4.400.000 zł, a w latach 2019–2030 roczne dochody z tego tytułu przyjęto na realnym poziomie 2.000.000 zł.

Łączne dochody z tytułu opłat na 2018 rok to 14.259.952 zł, a w latach kolejnych to ok. 10,5 mln zł corocznie (poz. 1.1.3 WPF).

Dochody jednostek budżetowych są kolejnym istotnym źródłem dochodów własnych Województwa Śląskiego. Niestety są to dochody podlegające znacznym wahaniom i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem.

Województwo Śląskie planuje osiągnąć dochody z tytułu najmu i dzierżawy mienia – zostały one wyliczone w oparciu o zawarte już umowy. Zaznaczyć należy, iż w przypadku przejęcia lub nabycia nieruchomości nowych, a następnie ich wynajęcia przez Województwo Śląskie zwiększą się wpływy z tego tytułu. Jednostką powołaną do obsługi gospodarki nieruchomościami jest Śląski Zarząd Nieruchomości.

Na podstawie analizy danych z lat ubiegłych oraz roku 2017 prognozuje się również wpływy z tytułu sprzedaży biletów wykazane przede wszystkim przez Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie, a także dochody z tytułu usług świadczonych przez placówki oświatowe Województwa Śląskiego.

Począwszy od 2011 roku dochodami budżetu Województwa Śląskiego, zgodnie z art. 41b ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1629 ze zm.) są wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji pochodzących z zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Pozostałe źródła dochodów własnych to 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

3. Odsetki od środków finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych

Kolejnym źródłem dochodów bieżących Województwa Śląskiego są odsetki od środków finansowych. Są to dochody uzyskiwane zarówno na podstawie umowy z bankiem prowadzącym obsługę budżetu Województwa Śląskiego jak i zawieranych transakcji lokat czasowo wolnych środków budżetowych w bankach. Oprocentowanie rachunku bankowego Województwa Śląskiego oparte jest na stopie procentowej WIBID 1M, co pozwala na osiąganie comiesięcznych odsetek od środków publicznych zgromadzonych w banku. Umowa zawiera również klauzulę lokat jednodniowych typu „overnight” – w przypadku, gdy oprocentowanie na podstawie WIBID O/N (jednodniowego) jest wyższe od standardowego miesięcznego oprocentowania umownego, wtedy wszystkie środki zgromadzone na rachunku bieżącym Województwa Śląskiego są lokowane „przez noc” na rynku międzybankowym. W przypadku występowania czasowo wolnych środków budżetowych Województwo Śląskie lokuje je w bankach na zasadach negocjacji wysokości oprocentowania. Najczęściej lokaty takie zakładane są na okres 1 miesiąca lub krócej, przy zachowaniu płynności finansowej i terminowej realizacji zobowiązań Województwa.

Ponieważ dochody związane z odsetkami odnoszą się bezpośrednio do koniunktury ekonomicznej na rynkach finansowych, dlatego trudnym zadaniem jest oszacowanie ich wysokości. Jednakże instytucje bankowe prowadzą projekcję stopy WIBID 1M na dłuższe okresy i ponieważ o tę stopę oparta jest wysokość oprocentowania rachunków Województwa to możliwe jest prognozowanie dochodów z tego tytułu. Przy prognozowaniu dochodów z tego źródła należy wziąć pod uwagę zakaz lokowania środków pochodzących z dotacji celowych z budżetu państwa zawarty w art. 48 ustawy o finansach publicznych.

Dochody z tytułu odsetek od środków gromadzonych na rachunkach bankowych w roku 2018 planuje się osiągnąć w wysokości 3.000.000 zł. W latach 2019–2030 planuje się systematyczny wzrost dochodów z tego tytułu, w związku z prognozowanymi podwyżkami podstawowych stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego.

4. Dochody związane z realizacją zadań w ramach funduszy strukturalnych

Wielkości tych dochodów związane są z kontynuacją realizacji przez Województwo Śląskie perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020, która przewiduje w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014–2020 środki dla całego Województwa Śląskiego, których beneficjentem jest również samorząd województwa.

W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 zróżnicowanie kwot planowanych dochodów w WPF w latach przyszłych wynika przede wszystkim z indykatywnego harmonogramu konkursów, a także planowanych płatności wynikających z „Harmonogramu składania wniosków o płatność” bądź „Harmonogramu zadaniowo – finansowego realizacji projektu” będących załącznikami do umowy o dofinansowanie projektu w ramach tego programu.

WPF przewiduje więc wprowadzenie dochodów prognozowanych do pozyskania ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej na lata 2014–2020 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dochody z tego tytułu zostały zaplanowane na lata 2018–2023 na poziomie realnym – dostosowanym do stopnia zaawansowania i przygotowania inwestycji do finansowania z powyższych środków.

5. Dochody ze źródeł pozabudżetowych

W 2018 roku planuje się pozyskać środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania dotyczące ochrony przyrody, opracowania programów i prowadzenia konferencji związanych z ochroną środowiska oraz polityki rowerowej, środki z Funduszu Kolejowego, Komisji Europejskiej, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także środki bezzwrotne z programu Erasmus+. W latach 2019–2021 szacuje się pozyskanie środków z Funduszu Kolejowego, Komisji Europejskiej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W latach 2022–2030 nie prognozuje się dochodów ze źródeł pozabudżetowych, ze względu na brak podpisanych, długoterminowych umów.

W prognozie dochodów majątkowych uwzględniono w szczególności:

1. Dochody ze sprzedaży majątku

Projektowane na lata przyszłe dochody majątkowe Województwa Śląskiego ze sprzedaży mienia dotyczą przede wszystkim planowanego zbycia nieruchomości (w tym gruntów) zbędnych dla działalności statutowej województwa i jego jednostek organizacyjnych oraz zbycia udziałów w spółkach. Wysokość prognozowanych dochodów jest zależna od rodzaju, a przede wszystkim wyceny przez biegłych, wartości lokali, nieruchomości czy udziałów przewidywanych do zbycia. W przypadku nieruchomości wartość uwarunkowana jest również koniecznością odpowiedniego ich przygotowania w kontekście ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego (opracowanie planu, opłata planistyczna), wykonania podziałów, a w przypadku mieszkań, także doprowadzenia do stanu technicznego umożliwiającego uzyskanie zaświadczeń o samodzielności lokali.

W roku 2018 planuje się dochody z tytułu sprzedaży majątku w wysokości **11.491.600 zł**. Na kwotę tą składają się środki ze zbycia nieruchomości stanowiących własność Województwa Śląskiego oraz prawa użytkowania wieczystego na łączną kwotę **8.874.750 zł**. W ramach tej kwoty planuje się osiągnąć dochody ze zbycia lokali mieszkalnych (znajdujących się w Rybniku, Parzymiechach i Bystrej Szczyrkowskiej), budynków (w Katowicach, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Górkach Wielkich) oraz działek (położonych w Katowicach, Bielsku-Białej, Istebnej, Lublińcu i Sosnowcu), w tym 6.374.750 zł stanowić będzie II rata od miasta Tychy za sprzedaną nieruchomość przy ul. Edukacji, na której zlokalizowana jest spółka Megrez.

Plan dochodów z tytułu sprzedaży majątku w 2018 roku obejmuje również środki pochodzące ze zbycia udziałów w spółce Szpital Chorób Płuc w Siewierzu – na łączną kwotę **2.400.000 zł**.

Pozostała kwota dochodów majątkowych to środki z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego – kwota **114.000 zł** oraz pochodzące ze sprzedaży innych ruchomych składników majątkowych, drewna pozostałego po wycince drzew itp. – łącznie **102.850 zł**.

2. Dochody związane z realizacją zadań w ramach funduszy strukturalnych

Zmiany kwot związane są, jak w przypadku dochodów bieżących, z realizowanym przez Województwo Śląskie Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014–2020.

W roku budżetowym 2018 przewiduje się dochody w kwocie 464.478.947 zł na realizację zadań własnych współfinansowanych ze środków UE przede wszystkim w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej. Ujęte w WPF projekty dotyczące Osi Priorytetowej VI, stanowią najistotniejsze przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym w Województwie Śląskim w obecnie obowiązującym okresie programowania Unii Europejskiej. Realna jest więc możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 na ich realizację. W związku z powyższym, dochody unijne planowane do osiągnięcia na te zadania, zostały wykazane zarówno w budżecie, jak i w Prognozie.

Subwencja ogólna

Znaczącą częścią dochodów budżetu własnego województwa jest subwencja ogólna. Dzieli się ona na poszczególne części, odzwierciedlające obszary, które ustawodawca ma zamiar wspierać. W obecnym porządku prawnym subwencja ogólna w przypadku Województwa Śląskiego dzieli się na cztery części: oświatową, wyrównawczą, regionalną i część uzupełniającą, która jest przyznawana w trakcie roku budżetowego w wyniku podziału rezerwy celowej będącej w dyspozycji Ministra Rozwoju i Finansów. Zasady ich obliczania zawierają przepisy ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1453).

Województwo otrzymuje z Ministerstwa Finansów informację o wysokości subwencji ogólnej na dany rok budżetowy i dlatego prognozowanie wysokości poszczególnych części subwencji ogólnej na lata przyszłe jest utrudnione. Konieczne jest więc dokonanie analizy dochodów z tego tytułu również pod względem historycznym, co przedstawia Tabela 1.

Analiza dowodzi, że chociaż poszczególne części subwencji pozostają stałe, zmienia się bardzo ich wysokość. Należy wziąć pod uwagę, że rozwiązania ustawowe dotyczące zasad ustalania dla województw części regionalnej subwencji ogólnej mają charakter czasowy i na chwilę opracowywania Prognozy brak jest nowych przepisów.

**DOCHODY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Z TYTUŁU SUBWENCJI OGÓLNEJ**

w zł

LATA	2014	2015	2016	2017 – plan po zmianach na dzień 30.09.2017 r.	Projekt 2018
<i>SUBWENCJA OGÓLNA</i>	<i>176 845 745</i>	<i>172 067 838</i>	<i>147 772 104</i>	<i>165 059 258</i>	<i>143 118 417</i>
1. Część oświatowa	105 565 178	97 877 717	86 736 294	82 564 847	81 970 941
2. Część wyrównawcza	51 413 406	53 945 994	41 768 596	65 787 315	41 196 606
3. Część regionalna	16 196 761	14 082 313	17 727 139	15 622 196	19 950 870
4. Część uzupełniająca	3 670 400	6 161 814	1 540 075	1 084 900	0

Dane wyraźnie wskazują na spadek wysokości subwencji ogólnej dla Województwa Śląskiego w latach 2014–2016. W roku 2017 następuje wzrost o blisko 17,3 mln zł w stosunku do 2016 r. W roku 2018 następuje ponowny spadek dochodów z tego tytułu o ponad 21,9 mln zł. Wysokość poszczególnych części subwencji ogólnej przyjmuje się zgodnie z projektem planu przekazany przez Ministra Rozwoju i Finansów pismem nr ST8.4750.12.201 z dnia 12 października 2017 roku.

Niemniej w porównaniu z rokiem 2014 dochody z tytułu subwencji uszczuplone są o ponad 33,7 mln zł, a w relacji do roku 2015 o 28,9 mln zł. Na lata 2019–2030 jako bazę wyliczenia przyjęto wysokość subwencji ogólnej według projektu na 2018 rok bez części uzupełniającej, która jest przyznawana w trakcie roku budżetowego, w wyniku podziału rezerwy celowej budżetu państwa.

Dotacje celowe

Najtrudniejszym źródłem dochodów, pod względem ich długookresowego prognozowania, są dotacje celowe na zadania własne województwa. Wysokość dotacji celowych podlega największym zmianom, a planowanie ich na dłuższe okresy w zasadzie jest rzeczą niemożliwą, są bowiem ściśle związane z zadaniami realizowanymi przez jednostkę samorządu terytorialnego. Z tego powodu dość proste jest określenie wysokości dochodów z dotacji wyłącznie na okres na jaki przewiduje się realizację zadania (np. zgodnie z przewidzianym harmonogramem). Nie można prognozować dochodów z tego tytułu, jeżeli

Województwo Śląskie nie ma pewności, że otrzyma środki finansowe na realizację konkretnego zadania. Dopiero podpisanie umowy dotacji pomiędzy Województwem a innym podmiotem (np. z dysponentem środków budżetu państwa – Ministrem, Wojewodą) pozwala na ujęcie wpływu środków finansowych w danym okresie.

Nie ma również możliwości dokonania żadnych analiz historycznych z uwagi na zmienność zadań i czas ich realizacji.

Województwo Śląskie w obowiązującym porządku prawnym może otrzymać dotację z budżetu państwa przeznaczoną na zadanie własne, realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. Możliwe jest również otrzymanie dotacji celowej od innych jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie podpisanych porozumień.

WPF obejmuje informacje na temat finansowania programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, a także z udziałem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

W dotacjach celowych bieżących wyszczególniono środki przeznaczone **na finansowanie**: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, Programu Interreg Europa, Programu INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Polska – Słowacja na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, Programu Erasmus+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 oraz Europejskiego programu na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych. Ponadto w dochodach bieżących ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Instrumentu Finansowego LIFE. Na 2018 rok planuje się również dochody wynikające z rozliczeń Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013, a także Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009–2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009–2014.

W dotacjach celowych majątkowych prognozują się środki przeznaczone **na finansowanie:** Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, Programu INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020. Ponadto w dochodach majątkowych ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020. Na 2018 rok planuje się również dochody wynikające z rozliczeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013.

W 2018 roku planuje się również bieżące dotacje celowe na zadania zlecone i powierzone z zakresu administracji rządowej w kwocie 44.738.554 zł. Natomiast na lata 2019–2030 dotacje te prognozują się na podstawie planu na 2018 rok, z uwzględnieniem dochodów na realizację w roku 2019 przedsięwzięcia pn.: „Organizacja i przeprowadzenie olimpiad dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019”.

Dochody ogółem w podziale na bieżące i majątkowe przedstawia tabela 2.

Tabela 2

**PROGNOZA DOCHODÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
w latach 2018–2030**

w zł

<i>Wyszczególnienie</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody ogółem	1 744 994 074	1 546 654 513	1 387 692 996	1 196 695 654	1 040 901 159
Dochody bieżące	1 195 942 940	1 058 259 533	1 048 934 955	982 722 319	988 411 072
Dochody majątkowe	549 051 134	488 394 980	338 758 041	213 973 335	52 490 087

<i>Wyszczególnienie</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Dochody ogółem	1 039 423 840	1 000 292 036	1 008 045 466	1 016 244 386	1 024 018 295
Dochody bieżące	991 788 143	990 369 995	997 987 218	1 006 186 138	1 013 960 047
Dochody majątkowe	47 635 697	9 922 041	10 058 248	10 058 248	10 058 248

<i>Wyszczególnienie</i>	2028	2029	2030
Dochody ogółem	1 031 821 963	1 039 754 167	1 047 712 693
Dochody bieżące	1 021 763 715	1 029 695 919	1 037 654 445
Dochody majątkowe	10 058 248	10 058 248	10 058 248

Poziom dochodów na lata 2018–2021 jest wyższy, gdyż przewiduje się środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, natomiast w latach następnych, tj. 2022–2030 przyjmuje się już tylko stały wzrost dochodów własnych Województwa Śląskiego z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT) o 1% w każdym roku i nie planuje się na dzień sporządzenia prognozy dochodów z tytułu środków europejskich, wykraczających poza aktualną perspektywę finansową Unii Europejskiej.

II. PROGNOZA WYDATKÓW

Wydatki bieżące

Wydatki bieżące w latach 2019–2030 oszacowano bardzo ostrożnie. W projekcie WPF wykazano wyłącznie te wydatki bieżące, które są niezbędne do poniesienia przez Województwo Śląskie i które mają na moment sporządzania projektu WPF pokrycie w prognozowanych dochodach. W przypadku powstania w okresie późniejszym podstawy pozwalającej na zwiększenie dochodów bieżących – stosownemu zwiększeniu mogą ulec również wydatki bieżące w poszczególnych latach. Pozwala to na zachowanie równowagi wewnętrznej między dochodami i wydatkami bieżącymi, wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.). Ze względu na wysoki poziom indywidualnego wskaźnika zadłużenia, który jest wrażliwy na poziom wydatków bieżących, nie planuje się ich zwiększenia, jeżeli nie będą mieć pokrycia w dochodach bieżących.

Powyższe założenie dotyczy wszystkich wydatków bieżących prognozowanych w latach objętych Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Śląskiego.

1. Wynagrodzenia i składki od nich naliczane

Ujęto tu wydatki związane z płatnościami za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz składkami na Fundusz Pracy i Fundusz Emerytur Pomostowych

(w jednostkach oświatowych). Są to zarówno wydatki finansowane ze środków krajowych jak również ze środków europejskich. Wydatki z tego tytułu w całym okresie prognozowanym, od 2018 do 2030 roku, ujęto na poziomie przyjętym do projektu uchwały budżetowej na 2018 rok. Zaznaczyć należy, że w kwocie tej mieszczą się wynagrodzenia i składki od nich naliczane związane z pracą we wszystkich jednostkach budżetowych Województwa Śląskiego, łącznie ze świadczeniem pracy w ramach zadań zleconych i powierzonych Województwu Śląskiemu z zakresu administracji rządowej.

2. Wydatki związane z funkcjonowaniem organów Województwa Śląskiego

Obejmują one wszystkie wydatki funkcjonowania Sejmiku Województwa Śląskiego, Zarządu Województwa oraz Urzędu Marszałkowskiego. Wydatki związane z funkcjonowaniem Sejmiku obejmują diety radnych, umowy zlecenia, zakup materiałów i wyposażenia na potrzeby Kancelarii Sejmiku, podróże służbowe krajowe i zagraniczne radnych oraz składki członkowskie Województwa Śląskiego w organizacjach krajowych i zagranicznych.

Wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego związane będą przede wszystkim z kosztami utrzymania Urzędu wraz z Zarządem Województwa, łącznie z wynagrodzeniami pracowników Urzędu i składkami od nich naliczanymi, zakupem materiałów i wyposażenia, kosztami podróży służbowych, delegacji zagranicznych, kosztami utrzymania strony internetowej. Należy jednak zaznaczyć, że w kwocie tej znajdują się również wydatki na realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, Programu INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Polska – Słowacja na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020. Wydatki w latach 2018–2030 zaplanowano na stałym poziomie.

3. Wydatki bieżące na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej oraz na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej

Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej szacuje się na 2018 rok na poziomie 29.500.000 zł. Pokrycie ujemnego wyniku dotyczy będących w najtrudniejszej sytuacji finansowej podmiotów leczniczych, wykazujących wysoki poziom przeterminowanych zobowiązań

cywilnoprawnych. Zabezpieczenie powyższej kwoty jest obowiązkiem podmiotu tworzącego samodzielny zakład opieki zdrowotnej wynikającym z ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 ze zm.).

Wydatki bieżące na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej (pkt. 13.5 WPF) to 1.095.568 zł. Środki te zostały zabezpieczone w roku 2018 na przejęte zobowiązania po zlikwidowanym Wojewódzkim Zakładzie Opieki Zdrowotnej nr 1 im. prof. Józefa Gasińskiego w Tychach.

4. Wydatki bieżące na obsługę długu

Ze względu na swój charakter zostały omówione w objaśnieniach dotyczących długu Województwa Śląskiego oraz zasad jego spłaty.

5. Wydatki bieżące na finansowanie i współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków UE oraz innych środków niepodlegających zwrotowi

W wydatkach bieżących ujęto środki **na finansowanie**: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, Programu Interreg Europa, Programu INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Polska – Słowacja na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, Programu Erasmus+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 oraz Europejskiego programu na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych. Ponadto w wydatkach bieżących wyszczególniono środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Instrumentu Finansowego LIFE. Budżet na 2018 rok przewiduje również wydatki bieżące na rozliczenie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013.

6. Poręczenia i gwarancje

Limit poręczeń został zaplanowany na rok 2018 w wysokości 2.555.856 zł. Województwo Śląskie udzieliło poręczeń samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej na zabezpieczenie ich pożyczek zaciągniętych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Od roku 2018 przewiduje się dalsze zmniejszanie nominalnej, łącznej kwoty poręczeń i nie udzielanie nowych poręczeń z budżetu Województwa Śląskiego.

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 7 oraz art. 243 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.) jednostka samorządu terytorialnego ma obowiązek wykazania wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji przypadających do spłaty w danym roku budżetowym. Poręczenia udzielone przez Województwo Śląskie mają termin zakończenia nie wykraczający poza rok 2020, ich wykaz, według wartości nominalnej na koniec każdego roku, przedstawia tabela 3.

WYKAZ PORĘCZEŃ UDZIELONYCH PRZEZ WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

w zł

Lp.	Nazwa poręczenia	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację poręczenia	Okres realizacji (od roku - do roku)	NOMINALNA KWOTA PORĘCZEŃ NA KONIEC ROKU			
				2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r. – 2030 r.
Łączna kwota poręczeń				2 555 856	1 785 903	916 208	0
A. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Województwo Śląskie				2 479 044	1 760 227	914 403	0
1.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej	Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej	2008 – 2019	285 742	192 742	0	0
2.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	2013 – 2020	1 943 302	1 317 485	664 403	0
3.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Szpitala Wojewódzkiego w Bielsku–Białej	Szpital Wojewódzki w Bielsku–Białej	2017 – 2020	250 000	250 000	250 000	0
B. Pozostała kwota na poręczenia				76 812	25 676	1 805	0

Wydatki majątkowe

Podstawową kategorią wydatków majątkowych są wydatki związane z realizacją wszystkich przedsięwzięć wieloletnich Województwa Śląskiego. Ujęte tutaj zostały także przedsięwzięcia realizowane na podstawie podpisanych porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego. Oprócz przedsięwzięć wieloletnich wykazanych w WPF kwota wydatków majątkowych obejmuje również zadania inwestycyjne, które nie spełniają wymogu wieloletniości, gdyż ich realizacja nie przekracza jednego roku.

Wydatki majątkowe podzielono na:

- inwestycyjne kontynuowane, gdzie ujęto wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym,
- inwestycyjne nowe, które planuje się rozpocząć w 2018 r.,
- wydatki majątkowe w formie dotacji, udzielane głównie na współfinansowanie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

W wydatkach majątkowych wyszczególniono środki **na finansowanie:** Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, Programu INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020. Ponadto w wydatkach majątkowych ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020. W wydatkach majątkowych na 2018 rok budżet Województwa Śląskiego przewiduje także wydatki na rozliczenie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013.

Wydatki na przedsięwzięcia wieloletnie

Przez przedsięwzięcia zgodnie z art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z:

- a) programami finansowanymi z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,
- b) umowami o partnerstwie publiczno–prywatnym.

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018–2030 ujmuje przedsięwzięcia kompleksowo. Przewiduje się finansowanie zadań wieloletnich wykraczających poza perspektywę budżetową Unii Europejskiej tylko w przypadku, gdy tak przewidują przepisy, na podstawie których realizowane jest przedsięwzięcie, takie jak umowa ramowa czy zasady realizacji.

Ponieważ Wieloletnia Prognoza Finansowa będzie uchwalona z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 r. – za przedsięwzięcia nie zostały uznane zadania, które zaczynają się i kończą w roku budżetowym 2018. Nie spełniają one wymogu formalnego wieloletniości, a informacja o tych zadaniach znajduje się w projekcie uchwały budżetowej na 2018 rok.

Jako wieloletnie traktuje się jednak zadania, które ujęte były w dotychczas obowiązującym WPF, a których termin zakończenia upływa w 2018 roku, w przypadku gdy wydatki na ich realizację ponoszone były w latach wcześniejszych.

Z realizowanymi przedsięwzięciami łączy się również konieczność wykazania limitów zobowiązań przypadających na konkretne zadania, projekty czy programy. Jest to kwota, na którą będzie można w przyszłości zaciągać zobowiązania, czyli podpisywać umowy, związane z realizowanym przedsięwzięciem. Kwota limitu zobowiązań będzie ulegała w kolejnych latach pomniejszaniu o kwotę zobowiązań zaciągniętych w ramach ustalonego limitu dla przedsięwzięcia. W przypadku, gdy limit zobowiązań jest zerowy, oznacza to zaciągnięcie już wszystkich zobowiązań w imieniu Województwa Śląskiego na realizację zadania.

Podział przedsięwzięć został dokonany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92), na mocy którego ustalono jednolite wzory WPF oraz wykazu przedsięwzięć wieloletnich. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem każda kategoria przedsięwzięć została podzielona na przedsięwzięcia bieżące i majątkowe.

W **pierwszej grupie** ujęto wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków europejskich. Ponieważ ustawa o finansach publicznych przewiduje ujęcie jako przedsięwzięcia „programu”, w projekcie Prognozy jednolicie wykazano dwa główne Programy realizowane z udziałem środków europejskich – Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 oraz Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. Osobno ujęto natomiast projekty własne i pozostałe

przedsięwzięcia współfinansowane z funduszy strukturalnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Wykazano również przedsięwzięcia, które Województwo Śląskie planuje realizować w pierwszej kolejności ze środków Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej. W tej grupie ujęto wszystkie duże przedsięwzięcia inwestycyjne, które spełniają wymogi formalne wynikające z ustawy o finansach publicznych. Wykaz ten ma swoje odzwierciedlenie również w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Przedsięwzięcia, które prognozowane są do finansowania po 2020 roku to:

- 1) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój – z limitami wydatków do 2021 roku,
- 2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – z limitami wydatków do 2023 roku,
- 3) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 – z limitami wydatków do 2023 roku,
- 4) projekt własny pn.: „Koordynacja i rozwój usług adopcyjnych” w ramach RPO WSL 2014–2020 – realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) z okresem finansowania do 2023 roku,
- 5) projekt własny pn.: „Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim” w ramach RPO WSL 2014–2020 – realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) z okresem finansowania do 2023 roku,
- 6) projekt własny pn.: „Śląskie. Inwestujemy w talenty” w ramach RPO WSL 2014–2020 – z limitami wydatków do 2023 roku,
- 7) „Design for Innovation – Design dla innowacji” w ramach Programu Interreg Europa – z limitami wydatków do 2021 roku,
- 8) „Śląskie Digitalium. Digitalizacja i udostępnianie zasobów instytucji kultury województwa śląskiego” w ramach RPO WSL 2014–2020 – realizowany przez Bibliotekę Śląską w Katowicach, Instytucję Filmową „Silesia Film” w Katowicach, Regionalny Instytut Kultury w Katowicach oraz Operę Śląską w Bytomiu z okresem finansowania do 2021 roku,
- 9) „Integrated regional policy to combat atmospheric Particulate Matter (PM) in local areas – Zintegrowana Regionalna Polityka walki z pyłami zawieszonymi w atmosferze na poziomie lokalnym” w ramach Programu Interreg Europa – z limitami wydatków do 2022 roku,

- 10) „Program zintegrowany LIFE w zakresie wdrażania programu ochrony powietrza” – Realizacja programu ochrony powietrza Województwa Śląskiego w ramach „Wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” – z limitami wydatków do 2023 roku,
- 11) „Human Smart Cities. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców” – projekt partnerski pn.: „Kuźnia Raciborska planujemy inteligentnie chronić naturalne środowisko” w ramach PO PT 2014–2020 – z limitami wydatków do 2021 roku,
- 12) „Zwiększenie atrakcyjności Opery Śląskiej i ochrona jej dziedzictwa kulturowego poprzez przeprowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych” w ramach RPO WSL 2014–2020 – z limitami wydatków do 2022 roku,
- 13) „Przedsięwzięcia drogowe realizowane jako projekty RPO WSL na lata 2014–2020 dotyczące m.in. ciągów drogowych 921, 941, 928, 913, 942, 791, 793, 934, 789, 494, 929, 908, 933, 935, 910, 786, 491, 492, 925, 408, 948” w ramach RPO WSL 2014–2020 – z limitami wydatków do 2021 roku,
- 14) „Rozbudowa i przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynków przemysłowych byłej kuźni i warsztatu mechanicznego na funkcję muzealno–edukacyjną Muzeum Śląskiego w Katowicach” w ramach POIiŚ 2014–2020 – z limitami wydatków do 2022 roku.

Druga grupa ujmuje programy, projekty lub zadania pozostałe, a więc finansowane wyłącznie ze środków własnych Województwa Śląskiego, nie będące przedmiotem współfinansowania ze środków funduszy europejskich.

Przedsięwzięcia, które prognozowane są w tej grupie do finansowania po 2020 roku to:

1. Organizacja usług publicznych w zakresie wykonywania regionalnych kolejowych przewozów osób w latach 2013–2015 oraz w latach 2016–2030 – z okresem finansowania do 2030 roku,
2. Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa – zachowanie trwałości i promocja w okresie eksploatacji i utrzymania infrastruktury – z okresem finansowania do 2025 roku,
3. Wyłonienie podmiotu realizującego projekt w zakresie opracowania: studium wykonalności projektu pn.: „Dostawa co najmniej 10 sztuk elektrycznych zespołów trakcyjnych do wykonywania kolejowych wojewódzkich przewozów pasażerskich” wraz z ekspertyzą (opinią) prawną, wniosku o dofinansowanie tego projektu ze środków Unii

- Europejskiej oraz świadczącego usługę audytową do 2023 r. – z limitami wydatków do 2023 roku,
4. Bieżące utrzymanie dróg wojewódzkich i obiektów inżynierskich realizowane przez zarząd drogi – z okresem finansowania do 2021 roku,
 5. Bieżące utrzymanie dróg wojewódzkich i obiektów inżynierskich realizowane w systemie powierzonym powiatom – z okresem finansowania do 2021 roku,
 6. Projekty konkursowe w ramach programu GOSPOSTRATEG:
 - „Kultura innowacji w otoczeniu tradycyjnych wartości” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 - „Migracje jako potencjał rozwojowy województwa śląskiego w kontekście zmian kapitału demograficznego” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 - „Poprawa jakości usług zdrowotnych i efektywności funkcjonowania szpitali z wykorzystaniem metod wywodzących się z przemysłu, na podstawie pilotażu w jednostkach będących spółkami prawa handlowego” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 - „Sposób poprawy jakości powietrza w województwie śląskim” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 - „Śląskie. Polityka rowerowa” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 - „Telemetryczna opieka ambulatoryjna po zawale serca – optymalizacja opieki poszpitalnej z zastosowaniem zdalnego systemu centrum monitoringu” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 - „Urban Net. Silesia Project. Budowa konkurencyjności i spójności regionu metropolitalnego” – z okresem finansowania do 2021 roku,
 7. Program wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego – z okresem finansowania do 2021 roku,
 8. Usługa dostawy informatycznego systemu ewidencyjno–opłatowego do tworzenia i modyfikacji baz danych zawierających informacje o podmiotach korzystających ze środowiska wraz z księgowaniem wpływów i redystrybucją zebranych opłat – z okresem finansowania do 2021 roku,
 9. Drogowa Trasa Średnicowa ZACHÓD odcinek Zabrze–Gliwice (w zakresie odcinków Z3, Z4 w Zabrzu i odcinka G1 w Gliwicach) – z okresem finansowania do 2023 roku,

10. Przebudowa dróg wojewódzkich oraz drogowych obiektów inżynierskich, w tym opracowanie dokumentacji projektowych budowy/przebudowy dróg wojewódzkich – z okresem finansowania do 2021 roku,
11. Przebudowa i rozbudowa zaplecza Opery Śląskiej w Bytomiu – z okresem finansowania do 2022 roku,
12. Zakup i modernizacja nieruchomości zabudowanej budynkiem, położonej w Katowicach przy Pl. Sejmu Śląskiego 1 na potrzeby Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego – z okresem finansowania do 2021 roku.

Wynik budżetu – nadwyżka lub deficyt stanowi różnicę między dochodami a wydatkami ogółem. W okresie prognozowanym ulega on wahaniom spowodowanym spadkiem dochodów ogółem i wzrostem wydatków przewidzianych na zadania bieżące.

Województwo Śląskie wykazuje tzw. **nadwyżkę operacyjną**, czyli prognozuje wyższe dochody bieżące nad wydatkami bieżącymi we wszystkich latach objętych Prognozą. Jest to możliwe dzięki dobrym wpływom do budżetu województwa z udziałów w podatkach dochodowych PIT i CIT.

Przychody

Przychody budżetu dzielą się na te związane z zaciągnięciem długu oraz nie powodujące jego zwiększenia. W pierwszej grupie ujęto wszystkie potrzeby kredytowe Województwa Śląskiego w latach 2018–2021. W 2018 r. pozostałe przychody nie powodujące zwiększenia zadłużenia to wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych szacowane do uzyskania z 2017 roku w wysokości 43.437.594 zł oraz przychody ze spłat udzielonych pożyczek w wysokości 3.419.000 zł.

Ponadto w 2019 roku planuje się przychody z tytułu spłat udzielonych pożyczek w kwocie 2.690.000 zł. Przychody te planuje się na podstawie zawartych umów.

Rozchody

Województwo Śląskie przewiduje na lata 2018–2030 rozchody związane ze spłatą rat kapitałowych wszystkich kredytów zaciągniętych lub planowanych do zaciągnięcia w okresie 2010–2021. Zgodnie z założeniami przyjmowanymi przez Sejmik Województwa Śląskiego w uchwałach kredytowych, spłata rat kredytowych następuje kwartalnie, po upływie stosownego okresu karencji. W 2018 roku spłata zabezpieczona będzie przychodami z tytułu

kredytu bankowego. W latach 2019–2030 zabezpieczeniem spłaty kredytów będą dochody Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych oraz przychody z tytułu spłat udzielonych pożyczek. Wszystkie powyższe warunki zostały uwzględnione w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Kredyty zaciągane w latach 2018–2021 spłacane będą do roku 2030, tak aby zapewnić bezpieczne kwoty rat kredytowych i odsetek nie naruszających indywidualnego wskaźnika zadłużenia Województwa Śląskiego.

Kwota długu

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018–2030 przewiduje łączne zadłużenie Województwa na koniec 2018 roku w wysokości **924.357.831 zł**. Na kwotę tą składają się zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych w latach 2010–2016 oraz plan przychodów z tego tytułu w roku 2017 i 2018, przy założeniu pełnego ich wykonania, a po odliczeniu rat spłaconych w trakcie 2018 roku.

Kwota długu na 31.12.2018 r. obejmuje następujące zobowiązania kredytowe:

- 1) trzy kredyty zaciągnięte w 2010 roku w łącznej kwocie 141.774.707,77 zł – do spłaty pozostanie **28.354.926,81 zł** do końca 2020 roku,
- 2) cztery kredyty zaciągnięte w 2011 roku w łącznej kwocie 190.963.585,64 zł – do spłaty pozostanie **42.436.336 zł** do końca 2020 roku,
- 3) trzy kredyty zaciągnięte w 2012 roku w łącznej kwocie 130.715.213,42 zł – do spłaty pozostanie łącznie **32.678.792 zł** do końca 2020 roku,
- 4) trzy kredyty zaciągnięte w 2013 roku w łącznej kwocie 129.927.630,42 zł – do spłaty pozostanie łącznie **37.122.168 zł** do końca 2020 roku,
- 5) sześć kredytów zaciągniętych w 2014 roku w łącznej kwocie 140.730.084,73 zł – do spłaty pozostanie łącznie **98.510.972 zł** do końca 2025 roku,
- 6) trzy kredyty zaciągnięte w 2015 roku w łącznej kwocie 198.728.259,97 zł – do spłaty pozostanie łącznie **154.566.384 zł** do końca 2025 roku,
- 7) dwa kredyty zaciągnięte w 2016 roku w łącznej kwocie 92.653.313,05 zł – do spłaty pozostanie łącznie **81.071.620 zł** do końca 2025 roku,
- 8) plan po zmianach przychodów z tytułu kredytów w 2017 roku wynosi **215.121.262 zł**. Kredyty spłacane będą do końca 2030 roku,
- 9) plan przychodów z tytułu kredytów na 2018 rok wynosi **234.495.370 zł**. Kredyty spłacane będą do końca 2030 roku.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na dzień jej sporządzenia przewiduje również zaciągnięcie kredytów w 2019 roku w wysokości **30.250.358 zł**, w 2020 roku w wysokości **24.442.133 zł** oraz w 2021 roku w wysokości **3.000.000 zł**.

Wykaz kredytów w podziale na zadania przedstawia tabela 4.

Tabela 4

**WYKAZ KREDYTÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZACIĄGNIĘTYCH I PLANOWANYCH DO ZACIĄGNIĘCIA
W LATACH 2010 – 2018
WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2018 r.**

w zł

ROK	Kwota kredytu do spłaty	w tym na zadanie:				
		Objęcie akcji i udziałów w spółkach kapitałowych	Zadania inwestycyjne w zakresie komunikacji i transportu	„Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”	Zadania inwestycyjne w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia, administracji i melioracji	Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań kredytowych
1	2	3	4	5	6	7
2010	28 354 927	2 000 020	8 477 024	17 613 388	264 495	0
2011	42 436 336	0	19 589 328	19 384 376	3 462 632	0
2012	32 678 792	0	8 806 568	7 985 920	15 886 304	0
2013	37 122 168	16 538 313	5 997 976	5 789 759	8 796 120	0
2014	98 510 972	21 000 000	57 443 428	5 650 064	14 417 480	0
2015	154 566 384	88 714 966	9 910 707	6 194 758	22 408 573	27 337 380
2016	81 071 620	58 187 700	0	2 820 846	1 607 350	18 455 724
2017 - plan po zmianach	215 121 262	54 453 067	38 771 569	15 446 546	0	106 450 080
2018 - plan	234 495 370	0	85 495 194	0	30 968 454	118 031 722
RAZEM:	924 357 831	240 894 066	234 491 794	80 885 657	97 811 408	270 274 906

Wydatki bieżące na obsługę długu

Wydatki na obsługę długu to odsetki od zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów oraz koszty prowizji bankowych.

Postępowania przetargowe prowadzone na udzielenie kredytów w latach poprzednich zostały tak skonstruowane, by warunki finansowe na jakich Województwo zaciągało dług były bezpośrednio warunkowane stopą rynkową WIBOR 3M.

Analiza kosztów wszystkich tych kredytów wskazuje na poprawność zastosowanych założeń, bowiem koszty były znacznie niższe od kosztów kredytów oferowanych standardowo przez banki. Wobec powyższego Województwo Śląskie przyjęło stawkę WIBOR 3M za podstawę oprocentowania wszystkich kredytów na lata 2018–2030. Prognozowana stopa procentowa została stosownie zmodyfikowana o wskaźnik zaoferowany przez bank, który wygrał przetarg nieograniczony na udzielenie kredytu. Koszty wykazane przez Województwo Śląskie w WPF zostały obliczone na podstawie wskaźników rynku za lata 2016–2017 i prognoz na lata następne dla stopy WIBOR 3M.

Wydatki związane z obsługą długu i malejącym saldem zadłużenia, wynikającym ze spłat rat kredytów sukcesywnie obniżają się w latach 2022–2030.

Relacje oraz wskaźniki ujęte w WPF

Założone do poniesienia w latach 2018–2030 wydatki bieżące **nie przewyższają** prognozowanych w tym czasie dochodów bieżących, a zatem Wieloletnia Prognoza Finansowa spełnia wymóg z **art. 242** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.).

W latach 2018–2030 zachowana również zostanie relacja, o której mowa w **art. 243** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – stosunek łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami, a także potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu, nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Należy jednak zwrócić uwagę na wysoki poziom rzeczywistego wskaźnika spłaty zadłużenia w roku 2019, dlatego kwota przychodów z tytułu kredytów bankowych planowanych na 2018 rok oznacza nieprzekraczalny limit.

Indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia został wyliczony na podstawie danych wynikających ze stosownych sprawozdań budżetowych:

Tabela 5

w zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.	Wykonanie 2016 r.	Plan po zmianach 2017 r.*
1	Dochody bieżące	1 174 845 797	1 053 119 333	1 152 796 997
2	Sprzedaż majątku	1 432 911	1 645 826	63 609 100
3	Wydatki bieżące	911 493 200	879 652 215	1 093 791 964
4	Dochody ogółem	1 763 365 708	1 228 186 407	1 539 914 795

* – na podstawie sprawozdania Rb-NDS za III kwartały 2017 roku

Wartości wynikające z planu po zmianach za III kwartały 2017 roku zostaną skorygowane o dane wynikające z wykonania budżetu za rok 2017. Nastąpi to w przyszłym roku budżetowym, po sporządzeniu wymaganych prawem rocznych sprawozdań budżetowych.

Na lata 2018–2030 wskaźnik został wyliczony w oparciu o średnią z trzech lat poprzedzających dany rok, w oparciu albo o wykonanie budżetu, a w latach w których brak jest takich danych, w oparciu o prognozę podstawowych wielkości budżetowych.

Tabela 6

Kształtowanie się wskaźników w latach 2018–2030

w %

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rzeczywisty wskaźnik spłaty	8,08	9,52	10,64	10,63	12,17	11,94	11,92
Wskaźnik dopuszczalny	12,41	9,95	12,97	18,94	28,41	34,22	38,98

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rzeczywisty wskaźnik spłaty	11,33	6,15	5,86	5,57	5,28	5,00
Wskaźnik dopuszczalny	40,64	40,40	39,43	38,16	37,20	37,18

W latach 2018–2030 rzeczywiste wskaźniki spłaty zadłużenia utrzymują się poniżej dopuszczalnych limitów wartości, a więc spełniają wymogi ustawowe.

Finansowanie spłaty długu

Rozchody na spłatę długu w 2018 roku planowane są w wysokości **118.031.722 zł** i zostaną w całości pokryte nowo zaciągniętym kredytem, co jest zgodne z art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Dochody budżetowe nie są wystarczające dla pokrycia rozchodów budżetu na 2018 rok, czyli spłaty zobowiązań zaciągniętych we wcześniejszych latach.

Natomiast w latach 2019–2030 planuje się spłatę rat kredytowych z przychodów z tytułu spłat udzielonych pożyczek oraz z dochodów własnych budżetu Województwa, a konkretnie z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

Przeznaczenie nadwyżki

Na dzień sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej nadwyżka budżetowa, rozumiana jako różnica pomiędzy dochodami a wydatkami występuje w latach 2019–2030 i w związku z tym, że nie prognozuje się deficytu budżetowego w tych latach, przeznacza się ją na spłaty kredytów Województwa Śląskiego.

Finansowanie deficytu

Województwo Śląskie zakłada finansowanie występującego w roku budżetowym 2018 deficytu w kwocie **163.320.242 zł** przychodami osiągniętymi z kredytu w wysokości **116.463.648 zł**, wolnymi środkami w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie **43.437.594 zł** oraz przychodami ze spłat udzielonych przez Województwo Śląskie pożyczek w kwocie **3.419.000 zł**. W latach 2019–2030 nie planuje się deficytu budżetu Województwa Śląskiego.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego na lata 2018–2030 wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia realną ocenę sytuacji finansowej województwa.

Zarząd Województwa Śląskiego wnosi o jej uchwalenie.

Za Zarząd